

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U000190

Державний реєстраційний номер: 0124U001336

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 2

Назва етапу: Формування банку біологічного матеріалу збудників карантинних захворювань

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 05510830

Місцезнаходження: вул. Донецька, буд. 30, м. Київ, 03151, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442457805

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 1600.000

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Епізоотологічний моніторинг карантинних захворювань медоносних бджіл з формуванням банку біологічного матеріалу їх збудників для молекулярно-генетичних досліджень

Назва роботи англійською:

Epizootological monitoring of quarantine diseases of honey bees with the formation of a bank of biological material of their pathogens for molecular genetic research

Реферат українською:

Проведено моніторинг карантинних хвороб бджіл в Україні, обґрунтовано стандартизацію системи нагляду, відбору й лабораторної діагностики. У 2024–2025 рр. досліджено 2250 проб із 10 областей, що забезпечило репрезентативну оцінку та міжрегіональні порівняння. Варооз (*Varroa destructor*) виявлено у 88,0% проб, з максимумами у Закарпатській, Сумській та Львівській, мінімумами у Тернопільській і Миколаївській. *Vairimorpha* spp. зафіксовано в усіх регіонах (51,6%), переважно слабкі й середні рівні спороносійства, що свідчить про субклінічні форми та потребу рутинного контролю. *Acarapis woodi* не виявлено. Бактеріальні хвороби розплоду мали меншу вагу; домінував EFB над AFB, описано коінфекції як фактор ризику втрат. Висновки: розроблено та затверджено «Методичні рекомендації щодо системи епізоотичного моніторингу карантинних захворювань медоносних бджіл», схвалені методкомісією та вченою радою IBM НААН (протоколи №2, №11 від 07.11.2024 р.). Інформаційно-аналітичну довідку «Банк біоматеріалів збудників карантинних хвороб» схвалено методкомісією (протокол №2 від 27.10.2025 р.) та вченою радою IBM НААН (протокол №12 від 28.10.2025 р.).

Реферат англійською:

Monitoring substantiated approaches to standardization of surveillance, sampling, and diagnostics. In 2024–2025, 2250 samples from 10 regions were analyzed, enabling representative assessment and interregional comparison. Varroosis was dominant (88.0%), highest in Zakarpattia, Sumy, Lviv, lowest in Ternopil and Mykolaiv. *Vairimorpha* spp. occurred in all regions (51.6%), mostly low–moderate spore levels, indicating subclinical forms and need for routine control. *Acarapis woodi* was absent. Bacterial brood diseases were less frequent; EFB predominated over *Paenibacillus larvae* (AFB), with coinfections increasing colony loss risk. Conclusions: Methodological guidelines on epizootic monitoring of quarantine bee diseases were developed and approved by the Methodological Commission and Academic Council of the Institute of Veterinary Medicine NAAS (protocols №2, №11, 07.11.2024). The analytical reference “Biomaterial Bank of Quarantine Bee Pathogens” was endorsed by the Commission (protocol №2, 27.10.2025) and the Academic Council (protocol №12, 28.10.2025), ensuring institutional legitimacy for veterinary control and molecular-genetic research.

Індекс УДК: 638.1;638.124, 619, 638.15:616.99:575

Коди тематичних рубрик: 68.39.43, 68.41

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Адамчук Леонора Олександрівна

Науковий ступінь: к. с.-г. н.

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Інформаційно-аналітична довідка щодо біоматеріалів збудників карантинних хвороб медоносних бджіл

Назва НТП англійською: Information-Analytical Report for Biomaterial of the Quarantine Pathogens of Honey Bees

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії, гіпотези

Галузь застосування: ветеринарна медицина, агроекологія і безпека, Бджільництво та епізоотологічний моніторинг

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Інформаційно-аналітична довідка включає відому інформацію щодо результатів виконання ПНД НААН 35 «Забезпечення здоров'я тварин»; 35.01.04.03.П Епізоотологічний моніторинг карантинних захворювань медоносних бджіл з формуванням банку біологічного матеріалу їх збудників для молекулярно-генетичних досліджень; Етап 2025: Формування банку біологічного матеріалу збудників карантинних захворювань бджіл. Наведені дані адресовані фахівцям діагностичних лабораторій ветеринарної медицини, науковцям, слухачам програм післядипломної освіти, викладачам і студентам закладів вищої освіти та наукових установ, що здійснюють підготовку здобувачів за спеціальністю Н6 (211) «Ветеринарна медицина».

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища, Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля: Впровадження та використання інформаційно-аналітичної довідки «Банк біоматеріалів збудників карантинних хвороб медоносних бджіл» має безпосередній позитивний вплив на довкілля, оскільки забезпечує систематизований збір і збереження біологічних зразків для молекулярно-генетичних досліджень, що підвищує ефективність епізоотичного контролю та профілактики. Це сприяє своєчасному виявленню небезпечних хвороб, зменшенню ризику масової загибелі бджолиних сімей — ключових запилювачів агроєкосистем, а відтак підтримує біорізноманіття, продуктивність сільського господарства та стійкість природних екосистем. Довідка створює основу для екологічно орієнтованих рішень у ветеринарній практиці, знижує потребу у хімічних засобах захисту рослин та сприяє сталому розвитку сільських територій

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2025

Споживачі продукції: Діагностичні лабораторії ветеринарної медицини, Державні установи ветеринарного контролю та нагляду, Науково-дослідні інститути у сфері ветеринарії та бджільництва, Заклади вищої освіти (факультети ветеринарної медицини, біології, аграрних наук), Бджільницькі господарства та асоціації пасічників, Міжнародні наукові та контрольні організації (для гармонізації процедур)

Перспективні ринки: Бджільництво та аграрний сектор України

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Адамчук, Л. (2025). Банк біоматеріалів збудників карантинних хвороб медоносних бджіл: інформаційно-аналітична довідка. Інститут ветеринарної медицини НААН України, 15.

Adamchuk, L., Antoniv, A., Brindza, J., Lisohurska, D., Yevtushenko, O., Sukhenko, V., Dvykalyuk, R., Lisohurska, O., Furman, S., Lazareva, L., Akymenko, L., Lytvynenko, O., Avdieieva, L., Postoienko, V., Kryvoruchko, D., Bodnarchuk, H., Osypenkova, I., Mishchenko, O., Romanenko, L., Sukhenko, Ye., & Soldatov, D. (2025). Наукові та біотехнологічні рішення сталого бджільництва. Колективна монографія. Видавничий дім Юкрейнієн Саєнс Хаб. <https://doi.org/10.64378/iriush.ph.2025.2>

Adamchuk, L., Lisohurska, D., Andrieieva, O., Skoryk, M., Sytschak, N., Voloshchuk, M., Minkovych, M., & Yefremenkova, N. (2025). Pollen atlas of nectariferous and polleniferous plants of Ukraine. Part 1: Protected geographical indication “Zakarpattia Honey” for spring types. Видавничий дім Юкрейнієн Саєнс Хаб. <https://doi.org/10.64378/iriush.ph.2025.1>

Лісогурська Д., Адамчук Л., Фурман С., Лісогурська О. (2025). Біологія медоносних бджіл: функціональна анатомія (частина II). Підручник. Видавничий дім Юкрейнієн Саєнс Хаб.

Лісогурська Д., Адамчук Л., Фурман С., Лісогурська О. (2025). Біологія медоносних бджіл: функціональна морфологія (частина I). Підручник. Видавничий дім Юкрейнієн Саєнс Хаб.

Antoniv, A., Palamarchuk, I., Adamchuk, L., & Zheplinska, M. (2025). Mechanical fracture energy and structural-mechanical properties of meat snacks with beekeeping additives. *Informatyka, Automatyka, Pomiarы w Gospodarce i Ochronie Środowiska*, 15(4), 25-31.

Monitoring of *Carpoglyphus lactis* L. in *Apis mellifera* L. hives. Матеріали VI щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні епідемічні виклики в концепції «Єдине здоров'я», 21 травня 2025 р., м. Київ. С. 43

Adamchuk L., Lisohurska D., Antoniv A., Brindza J., Sevin S. Honeybees as a model organism for one health approach. Сучасні епідемічні виклики в концепції «Єдине здоров'я»: матеріали VI щорічної Міжнародної науково-практичної конференції. Інститут ветеринарної медицини НААН. Київ, 2025. 44 с. Retrieved from: <http://ivm.kiev.ua/wp-content/uploads/AGENDA-One-Health-2025.pdf>.

Adamchuk L., Perichon S., Chlebo R. Justification for the use of protein-enriched diets to prevent nutritional stress in honeybee colonies. Сучасні епідемічні виклики в концепції «Єдине здоров'я»: матеріали VI щорічної Міжнародної науково-практичної конференції. Інститут ветеринарної медицини НААН. Київ, 2025. 45 с. Retrieved from: <http://ivm.kiev.ua/wp-content/uploads/AGENDA-One-Health-2025.pdf>.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Боровков Сергій Борисович

к. вет. н., 16.00.01

Перелік осіб-виконавців

Адамчук Леонора Олександрівна

(д. т. н.)

Безименний Максим Валентинович

Мельниченко Олександра Михайлівна

Обозненко Ніна Іванівна

Пеленьо Руслан Андрійович

(д. вет. н., професор, 16.00.03, 16.00.11)

Юрко Поліна Сергіївна

(к. вет. н., с.д., 16.00.03)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Liudmyla O.

Телефон

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна